

Вступ до меліорації

Меліорація ґрунтів

- Курс на E-learn

<https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=5500>

ПЛАН

- 1. Меліорація
 - Що це?
 - Наскільки актуально?
 - Які варіанти?
- 2. Деталі курсу
 - Зміст
 - Цілі
 - Завдання

ЗНАЙОМСТВО

Кафедра ґрунтознавства та
охорони ґрунтів ім. проф.
М.К. Шикули

Ярош Анна В'ячеславівна

Доцентка, кандидатка
сільськогосподарських наук

Локація: навч. корп.2,
аудиторія 39

tel: +38 (099)354-12-88

soilscience_nubip_
ya_yarosh

https://www.instagram.com/soilscience_nubip_?igsh=MTRzbnptMHV1MmUydA%3D%3D&utm_source=qr

Рекомендована література

• ОСНОВНА

- МЕЛІОРАЦІЯ ҐРУНТІВ (СИСТЕМАТИКА, ПЕРСПЕКТИВИ, ІННОВАЦІЇ) : [колект. монографія] ред.: С. А. Балюк, І. М. Ромащенко, Р. С. Трускавецький; НААН України, Нац. нац. центр "Ін-т ґрунтознавства та агрохімії ім. О.Н. Соколовського", Ін-т вод. проблем і меліорації. – Херсон : Грінь Д.С., 2015. – 667 с.

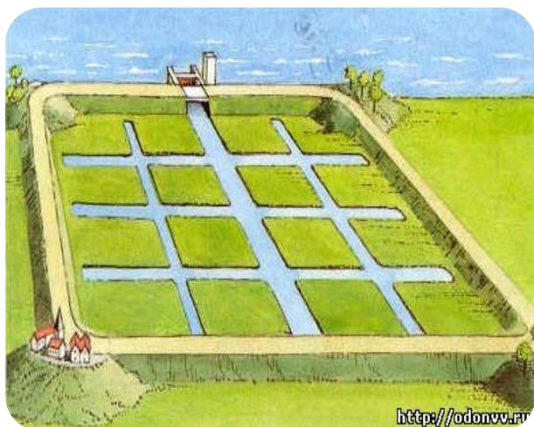

• ДОДАТКОВА

- Юхновський В.Й. Агролісомеліорація: Підручник для студентів ВНЗ /В.Ю. Юхновський, С.М. Дударець, В.М. Малюга. За ред. Юхновського. – К., 2012. – 372с.
- Юхновський В.Ю. Гідротехнічні меліорації лісових земель : підруч. / [Юхновський В.Ю., Конаков Б.І., Дударець С.М., Малюга В.М.]; за ред. В.Ю. Юхновського. – К. : Кондор-Видавництво, 2014. – 374 с.

Що таке МЕЛІОРАЦІЯ?

Меліорація земель

(за Костяковим О.М., 1927р.)

- - комплекс заходів, спрямованих на **докорінне** та **довгострокове** поліпшення несприятливих природних умов (гідрологічних, ґрунтових, агрокліматичних) з метою **найефективнішого** використання земельних ресурсів

Діяльність у сфері меліорації регулюється:

- ☐ Земельним кодексом України (561-12)
- ☐ Водним кодексом України (213/95-ВР)
- ☐ Кодексом України про надра (132/94-ВР)
- ☐ Законом України "Про охорону навколишнього природного середовища" (1264-12)

Цими законами, та іншими нормативно-правовими актами, а також міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України

- **«Про меліорацію: Закон України»** –
Київ: 1389 ХІУ, 2000

- **Закон України** від 17 лютого 2022 року № 2079-IX «**Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель**»

Потреба у меліораціях

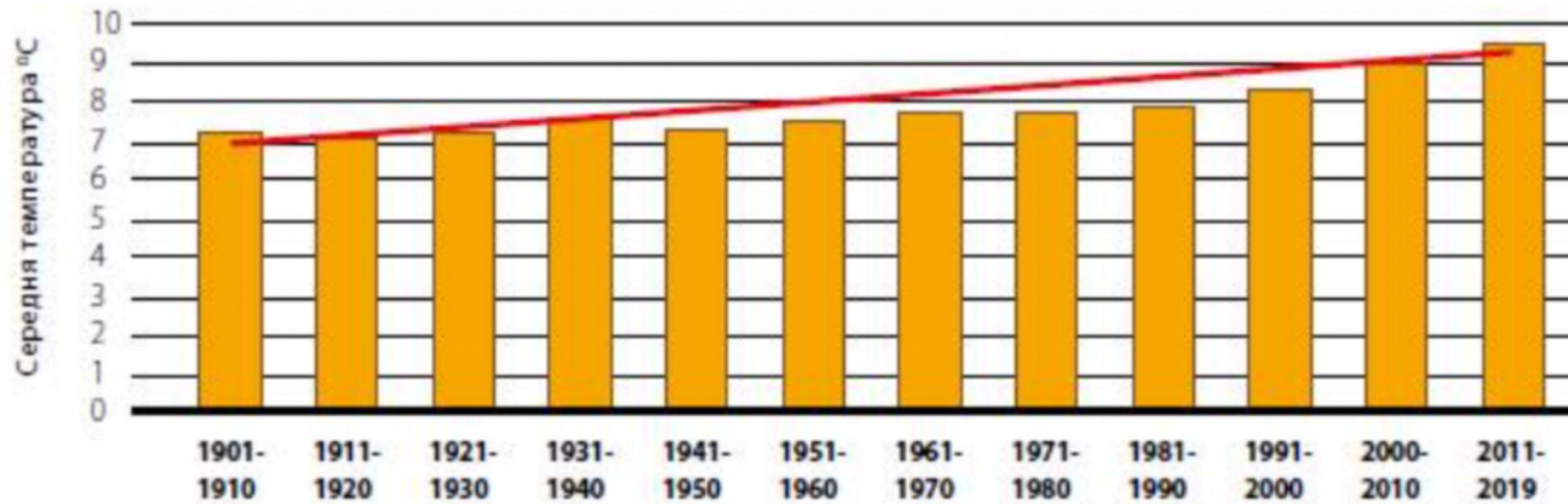
- Визначальним фактором розвитку меліорації в Україні є **природно – кліматичні умови.**
- 2/3 території країни знаходяться в умовах несприятливого водного режиму

Зміщення природних зон

Гори Мішані ліси Лісостеп Степ

Динаміка значень середньобагаторічної температури в Україні (1901-2019)

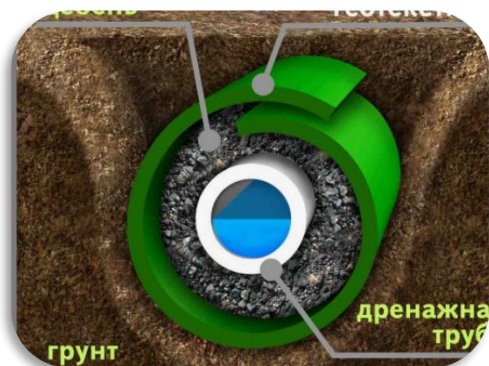
Починаючи із 1991 року кожне наступне десятиріччя було теплішим попереднього:
1991-2000 – на 0,5 °C, 2001-2010 – на 1,2 °C, 2011-2019 – на 1,7 °C

Види меліорацій

- Гідротехнічні
- Агротехнічні
- Агролісотехнічні
- Хімічні
- Культуртехнічні

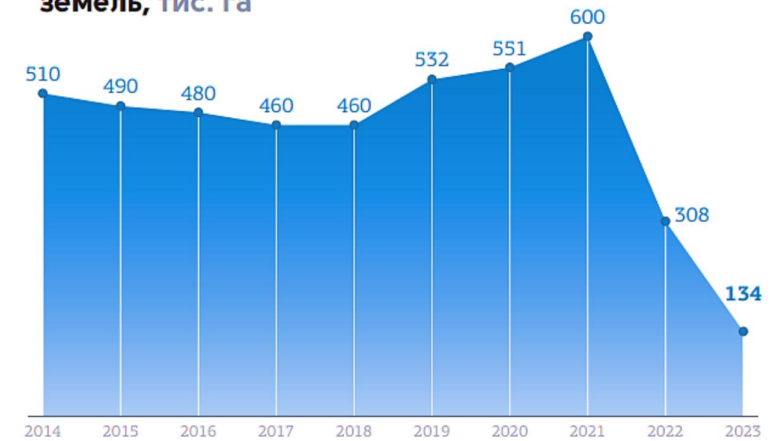
Гідротехнічна меліорація

Зрошення = іригація

Площа зрошуваних земель, тис. га

80% систем зрошення в Україні застарілі та потребують оновлення

-78% втрата площі зрошення з 2021 року через війну

6 червня 2023 року

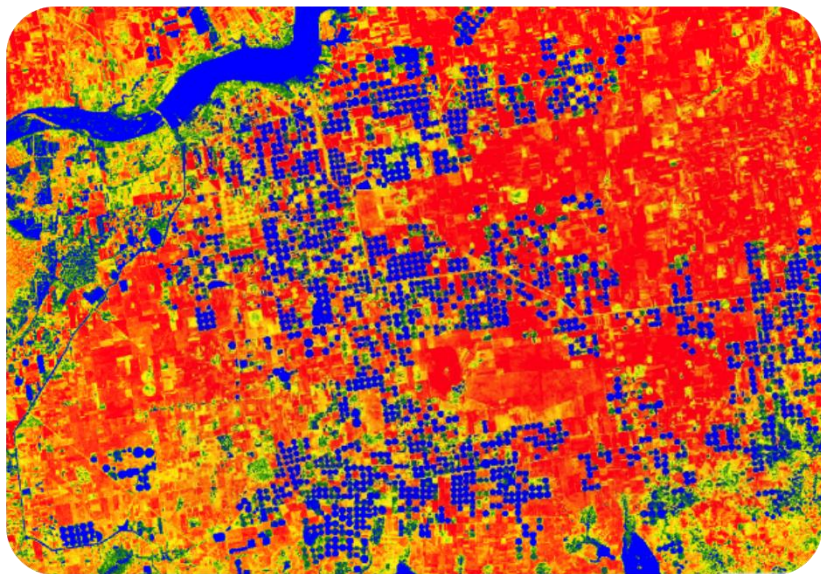
Головна насосна станція Каховської зрошувальної системи
(зі сторони Каховського водосховища)

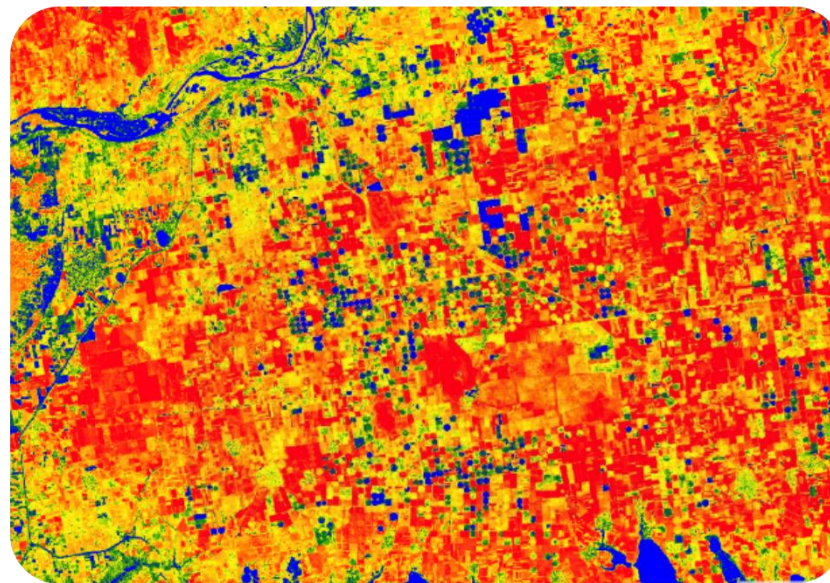
Знищення греблі Каховської ГЕС 06 червня 2023 року стало однією з найбільших техногенних та соціально-економічних катастроф в Україні та Європі

Фото супутникових знімків частини території, що зрошувалась Каховською іригаційною системою

Серпень 2019р

Серпень 2023р

Джерело: <https://texty.org.ua/fragments/110817/kinec-polyvu-na-okupovanyh-terytoriyah-shezla-najbilsha-zroshuvalna-systema-v-ukrayini/>

Площа іригації до вторгнення

Середні показники за 2018–2021 роки

Дренаж

Хімічна меліорація

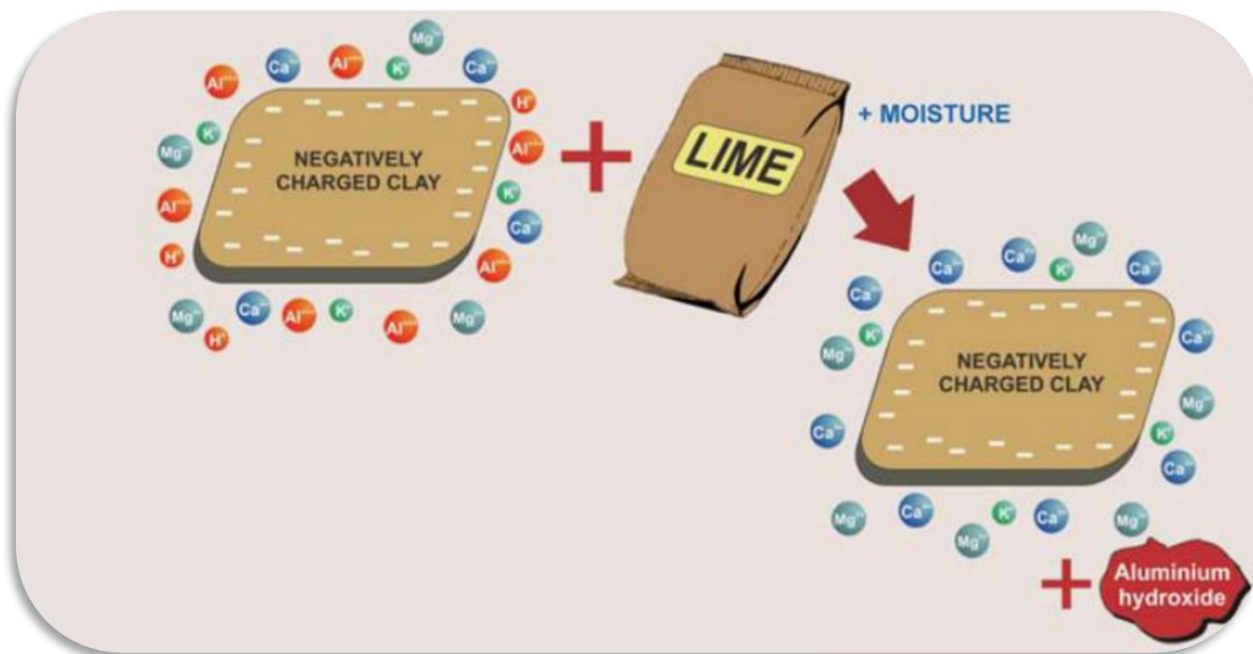

Source: Mart Farina

Хімічна меліорація

Вапнування

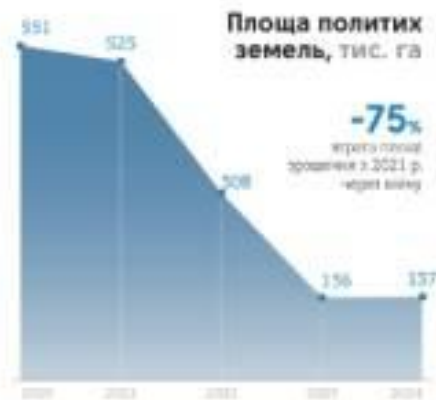
Lime does not move! –
requires incorporation

покращити структуру ґрунту?

- На ярі культури виділяти не більше 30% в сівозміні.
- Зменшити частку просапних культур, де міжряддя довго лишається відкритим.
- Зменшити ймовірність появ колій на полі. Мінімізувати кількість переїздів, надавати перевагу комбінованим агрегатам, слідкувати за тиском в шинах.
- Слідкувати за часткою пожнивних решток, що лишаються на поверхні. Не допускати надмірної заробки та появи «чорного поля».
- Якщо поле лишається довгий час не покритим, застосувати сидерати.

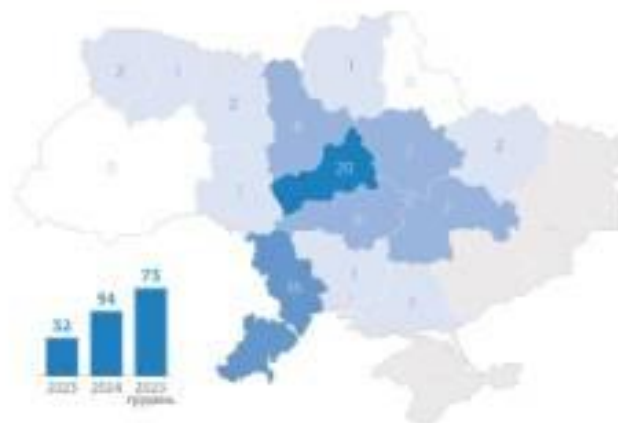

У 2024 р. із 1,1 млн га зрошуваних земель фактично поливається лише 12% (137 тис. га). 80% систем зрошення в Україні застарілі та потребують оновлення

Кількість організацій водокористувачів (ОВК)

З 2023 р. об'єкти навівнерної інфраструктури меліоративної мережі передаються у власність орендованих водокористувачів. Це негубуритові організації, створені місцевими самоврядуваннями для управління системами зрошення. Станом на 2023 рік площа територій ОВК становить 36,5 тис. га.

Шкода, завдана у сфері зрошення

Однією з проблем господарств є майже повна відсутність ДАВБТ та ДАВР, а також відсутність інфраструктури в районі зрошення. Наприклад, у Львівській області, яка сама по собі є однією з найбільш зрошуваних областей, розташованих на території, що тимчасово не перебувають під контролем України.

До зустрічі

Адреса: м. Київ, вул. Героїв Оборони, 17, навчальний корпус № 2, каб. № 39.

Електронна пошта: yaroshanna@ukr.net